
Kako spriječiti širenje pustinja

Stručnjaci procjenjuju da će za dvadesetak godina u Africi nestati dvije trećine trenutno plodne zemlje, u Južnoj Americi 40 posto, u Aziji jedna trećina. Širenje pustinje već sad ugrožava živote 250 milijuna ljudi.

Pustinja je stanište mnogih živih bića, ali za ljude postaje problem kada nastane tamo gdje ne pripada: kada se isuše nekada plodna područja, kada počne nedostajati voda, i kada se ljudima oduzme prostor za život. No, čovjek je najčešće glavni krivac za dezertifikaciju a ujedno i najveća žrtva širenja pustinja. Sječa šuma, previše kultiviranja tla, prevelika ispaša i pogrešno navodnjavanje samo su neki od razloga nastajanja novih pustinja – a one nastaju tamo gdje su ljudi siromašni, objašnjava Hama Arba Diallo, voditelj UN-ovog povjerenstva za pustinje, a upravo su te regije koje dobiju malo pomoći.

Suzbijanje siromaštva i sprječavanje širenja pustinja trebali bi ići ruku pod ruku. Zbog toga Povjerenstvo za pustinje svoju glavnu zadaću vide u tome da zemljama pomogne u provedbi nacionalnih akcijskih programa.

U Africi je već više od polovice obradivog područja postalo neplodno, a tempo uništavanja je sve brži i brži. Posebno je osjetljiv južni rub Sahare gdje sve veća populacija radi ogroman pritisak na okoliš. I stanje u Aziji je alarmantno.

”Pješčane oluje su veliki problem u Kini, kaže Diallo. One dolaze sa zapada. Bio sam tamo prije deset godina i tada se još mislilo da taj problem pogađa samo zapad Kine, no ipak su se proširile. Danas cijela zemlja tri do četiri puta godišnje bude izložena pješčanim olujama. Ali ne samo Kina, nego i Korea, Japan, Kanada i Sjedinjene Države su pogođene. To je postao globalni problem.

U zemljama zapada širenje pustinja se rijetko shvaća kao ozbiljna prijetnja – govori se kako je to samo još jedan problem trećega svijeta. Zaboravlja se da su šumski požari u sjevernoj i južnoj Americi te južnoj Europi uništili milijune hektara zelenog područja. A dezertifikacija je istodobno i posljedica promjene klime prouzročene onečišćenjem okoliša. S druge pak strane širenje pustinja ubrzava zagrijavanje klime i tako se đavolji krug zatvara. Industrijske zemlje tu ni malo nisu nevine. Osim toga, upozorava Hama Arba Diallo, ako pustinja ljudima u Aziji ili Africi oduzme prostor za život, to se izravno odražava i na zapad: ”Sve više ljudi nema dovoljno za jesti. Ako se ekonomski i socijalni uvjeti pogoršaju, ljudi bježe. Prvo u najbliži veći grad, a ako tamo ne nađu posao, idu u susjednu zemlju. Recimo da tamo vlada rat, sljedeći korak je bijeg u Europu. Europa je posljednja mogućnost. Ljudi riskiraju sve kako bi prešli Gibraltarski tjesnac.”